

Program merytoryczny Konkursu Historycznego dla uczniów gimnazjów- rok szkolny 2011/2012

„Osiągnięcia polskiej nauki i kultury w Europie i na świecie na tle dziejów społecznych i politycznych - od średniowiecza do 1919 roku”

Konkurs obejmuje treści nauczania i umiejętności wynikające z podstawy programowej kształcenia ogólnego uczniów gimnazjum w zakresie historii.

Zakres merytoryczny:

1. Europa i świat śródziemnomorski w wiekach średnich : państwa, społeczeństwa, kultury (państwo Karolingów, cesarstwo Ottonów, uniwersalizm cesarski i papieski, ruch krucjatowy, jedność i różnorodność kultury średniowiecza).
2. Monarchia wczesnopiastowska od Mieszka I do rozbitcia dzielnicowego.
3. Polska dzielnicowa i zjednoczona.
4. Kultura i społeczeństwo Polski średniowiecznej- zjawiska i procesy; specyfika kultury polskiego średniowiecza.
5. Polska w dobie unii z Węgrami i Litwą.
6. Rozłam w Kościele Zachodnim.
7. Odkrycia geograficzne-przyczyny, przebieg, skutki.
8. Humanizm i renesans.
9. Reformacja i reforma katolicka;kontreformacja.
10. Barok w Europie i w Polsce.
11. Rzeczpospolita szlachecka XVI-XVII w.- społeczeństwo, polityka, kultura.
12. Rzeczpospolita Obojga Narodów w dobie pierwszych władców elekcyjnych.
13. Przełom oświeceniowy w Europie i w Polsce – przemiany cywilizacyjne i ustrojowe.
14. Rewolucja francuska i jej znaczenie.
15. Europa w XVIII wieku.
16. Rzeczpospolita w epoce saskiej.
17. Rzeczpospolita w dobie stanisławowskiej.
18. Próby ratowania Rzeczypospolitej i walka o utrzymanie niepodległości w drugiej połowie XVIII wieku.
19. Wojna o niepodległość Stanów Zjednoczonych -przyczyny, przebieg, skutki.
20. Epoka napoleońska.
21. Przemiany społeczne i cywilizacyjne w XIX wieku.
22. Ziemie polskie po Kongresie Wiedeńskim.
23. Przemiany na mapie politycznej Europy i świata w XIX wieku.
24. Polacy pod zaborami i na emigracji. Losy i postawy Polaków.
25. Polska i Polacy w dobie powstań narodowych.
26. Kultura polska w latach 1795-1914.
27. Europa i świat na przełomie XIX i XX wieku- przemiany polityczne; społeczne konsekwencje przewrotu przemysłowego .
28. Europa i świat w XIX i na początku XX wieku- przemiany kulturowe, wielkie odkrycia i wynalazki.
29. I wojna światowa i jej skutki.
30. Sprawa polska podczas I wojny światowej .

Etap I (szkolny)

Uczestnicy w etapie szkolnym rozwiążą test. Zakres tematyczny będzie dotyczył odpowiednio dobranych zagadnień z epoki panowania Piastów i Jagiellonów (do 1572 roku) oraz historii powszechnej średniowiecza i pierwszego stulecia dziejów nowożytnych (do końca XVI wieku).

Etap II (rejonowy)

Uczestnicy w etapie rejonowym rozwiążą test. Dodatkowy element stanowić będzie analiza i interpretacja źródła historycznego. Obowiązuje zakres tematyczny z I etapu szkolnego poszerzony chronologicznie o zagadnienia z historii Polski oraz historii powszechnej do końca XVIII wieku.

Etap III (wojewódzki)

Uczestnicy w etapie wojewódzkim rozwiążą test oraz dokonają analizy i interpretacji źródła historycznego. Obowiązuje zakres tematyczny z etapu szkolnego i rejonowego poszerzony chronologicznie o zagadnienia z historii Polski i historii powszechnej wieku XIX i pierwszych dekad XX wieku (do 1919 roku).

Literatura podstawowa

Podręczniki i zeszyty ćwiczeń do historii dla gimnazjalistów dopuszczone do użytku szkolnego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Literatura uzupełniająca

1. Poczet polskich królów i książąt, Wydawnictwo Dolnośląskie 2001-2004
2. Samsonowicz Henryk, Historia Polski do roku 1795, WSiP, Warszawa 1990
3. Derwich Marek, Polska. Dzieje cywilizacji i narodu:
 - a) Polska pod zaborami (1795-1914), Wydawnictwo Dolnośląskie 2002-2004 (wybrane rozdziały dotyczące tematyki poszczególnych etapów konkursu).
 - b) Polska XX wieku (1914-2003)- fragmenty dotyczące lat 1914-1919
4. Bogucka Maria, Kultura, naród, trwanie. Dzieje kultury polskiej od zarania do 1989, Wydawnictwo Trio 2009, rozdział pt. „Renesansowi twórcy i mecenas”.